

Geachte Toekomstige Beleidsmakers,

In de nasleep van de afgelopen legislatuur komen we tot een reeks pijnlijke vaststellingen.

Zorgverleners kampen met ongunstige arbeidsomstandigheden en krijgen een loon naar werk, terwijl werknemers in de dienstensector loonverlies ervaren door inbreuken op welzijnswetten en opzegging van CAO's. Besparingen en commercialisering in de zorg resulteren in toenemende tijdsdruk en burn-out, en de ellenlange wachtlijsten in de gezondheidszorg nemen niet af. Verder zijn ook mensen die onbetaald zorgtaken opnemen de dupe van het beleid. De nieuwe voorrangregels in de kinderopvang sluiten degenen uit die ze het meest nodig hebben, zoals kinderen uit gezinnen in kwetsbare situaties (voorbeeld: werkzoekenden of alleenstaanden). Dit vormt een van de vele discriminaties die (onvrijwillige) deeltijdwerkers treft, naast onder andere de beperking in tijdskrediet en een lager pensioen. Om maar te zwijgen over het huispersoneel dat vaak in het zwart, onderbetaald en zonder sociale rechten, meebouwt aan onze welvaart.

Dit is geen ophijsting van losstaande voorvallen of gebeurtenissen. Het is pijnlijk duidelijk dat dit symptomen zijn van een breed maatschappelijk probleem: de systematische onderwaardering van het belang van zorgarbeid.

De Zorgcoalitie (een samenwerking tussen vrouwenorganisaties, middenveldorganisaties, en vakbonden*) roept via deze brief op om de erkenning, waardering en gelijke verdeling van zorgarbeid expliciet op te nemen in het regeerakkoord.

Welke eisen willen wij in het regeerakkoord?

Onze eisen zijn gestoeld op de erkenning van het onbetaald zorgwerk, de betere waardering van zowel onbetaald als betaald zorgwerk en een gelijke verdeling van deze taken tussen vrouwen en mannen. Wij eisen een zorgzame overheid die deze principes ter harte neemt en vertaalt naar beleid, o.a. door:

1. Ontwikkel meetbare indicatoren voor onbetaalde zorg in de evaluatie van sociale vooruitgang door **de uitbreiding van EVC (Erkennen van Verworven Competenties) voor competenties binnen onbetaalde zorg.**
2. **Zorg voor een betere instroom van professionals in de zorg via betaalde opleiding en werkzekerheid.** Het bestaande aanbod van opleidingen voor zij-instromers, zoals #kiesvoordezorg, is ondertussen onmisbaar en verdient verdere uitbreiding in de komende jaren.
3. Maak van welzijn het leidende principe in het beleid, door de **invoering van het Bruto Nationaal Welzijn, dat de mens centraal stelt in plaats van economische groei of consumptie.**
4. Doorbreek genderstereotypen in onbetaalde zorg door een **verlenging en verplichting van het geboorteverlof voor vaders en meeouders.**
5. **Versterk thematische verlopen en maak tijdskrediet toegankelijk en voldoende vergoed,** zodat wie een laag loon heeft of met preciaire contracten werkt hier ook toegang toe heeft.
6. Maak werk van betaalbare, toegankelijke en hoogwaardige maatschappelijke zorgdiensten door **voldoende financiering en bevorder een duurzame tewerkstelling in die sectoren.**
7. Beperk het risico op armoede door een **verhoogd minimumloon,** en verdedig de **automatische loonindexering** als een noodzakelijke maatregel.

8. Zorg voor meer collectieve vormen van arbeidsduurvermindering, met name het **invoeren van 25 betaalde vakantiedagen voor iedereen, zonder bijkomende voorwaarden en zonder inkomensverlies.**

Waarom is dit zo belangrijk?

- **Ongelijke verdeling van zorgtaken (zowel binnen de gezinnen als op de werkvloer) heeft nefaste gevolgen voor de welvaart en het welzijn van vrouwen. Het houdt bovendien de ongelijkheid in de samenleving in stand.** 42,5% van werkende vrouwen werkt deeltijds tegenover 11,8% van werkende mannen. Het merendeel deeltijds werkende vrouwen doet dit omwille van 'verantwoordelijkheden binnen de familie' of 'zorg voor kinderen of hulpbehoevende ouders'. Het opnemen van deze verantwoordelijkheden en zorg voor familie en kinderen heeft een negatieve impact op hun huidige arbeidsinkomen en hun carrièrekansen, hun sociale rechten, de hoogte van hun vervangingsinkomen, en hun pensioenrechten. **Vrouwen worden dus bestraft met een lager inkomen en minder pensioenrechten omdat zij vaker de zorg voor het gezin opnemen.**
- **Lagere lonen en zware werkomstandigheden zijn tekenend voor de onderwaardering in professionele zorgberoepen:** dit is niet alleen zichtbaar in de kinderopvang, maar ook in de gezinszorg, woonzorgcentra, algemeen welzijnswerk, jeugd- en gehandicaptenzorg en de dienstenchequesector. Besparingen en een gebrek aan investeringen in het verleden zetten de aantrekkelijkheid van de jobs zwaar onder druk. En zodra een winstgerichte benadering de overhand krijgt, zoals in de dienstenchequesector en in een deel van de woonzorgcentra, dan komen de loon- en arbeidsvoorwaarden nog zwaarder onder druk te staan. Het is dan ook niet verwonderlijk dat duizenden vacatures onvervuld blijven. **Deze structurele tekorten leiden bovendien tot ongeziene crisissen in de kwaliteit van deze diensten.**
- **Vrouwen met een migratieachtergrond ondervinden talrijke obstakels op de arbeidsmarkt.** Vaak worden ze naar slecht betaalde knelpuntberoepen in de zorg toegeleid. Opmerkelijk is dat 97% van de poetschulpen met dienstencheques vrouwen zijn, waarvan 55% een migratieachtergrond heeft. Deze sector behoort tot de top 3 van de laagstbetaalde beroepen. Bovendien hebben deze vrouwen vaak geen toegang tot verlofstelsels zoals ouderschapsverlof, omdat daar strikte toegangsvoorwaarden aan verbonden zijn of omdat ze het verdere verlies op hun al karige loon niet kunnen opvangen. Voor veel mensen die in irreguliere of preciaire contracten werken, is dit niet haalbaar.

Het is cruciaal dat toekomstige beleidsmakers deze eisen serieus nemen en ze in de toekomstige regeerakkoorden (regionaal en federaal) opnemen. Alleen zo kunnen we de systematische onderwaardering van zorgarbeid aanpakken en een rechtvaardige samenleving bevorderen.

Hoogachtend,
De Zorgcoalitie

samen voor meer erkenning van on- en onderbetaalde zorgarbeid

De zorgcoalitie vertegenwoordigt een brede waaier aan individuen en organisaties (Furia, Femma, Fairwork, WSM, Netwerk Tegen Armoede, Levl, Ella vzw, het feministisch platform ter ondersteuning van kinderopvang, Vrouwenraad, Rebelle vzw, ZIJkant, Sophia, collectief 8 maars, Crisiskabinet / Kind & Gezien, ACV, ABVV en ACLVB) die deze oproep steunen.